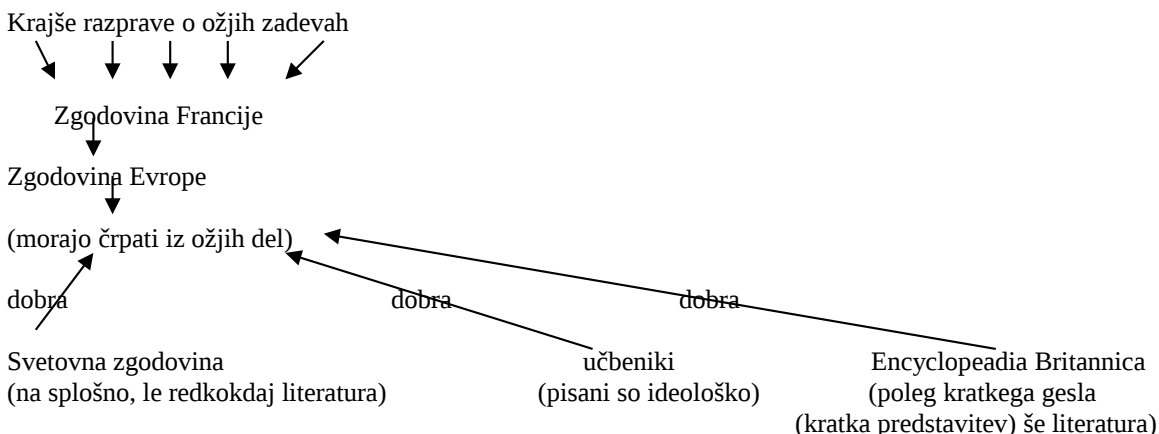

VIRI IN LITERATURA → Publicistična literatura

WORMSKI KONKORDAT

- 1111v Sutri (S od Rima) sklenjen sutrski konkordat (konkordat, ni obveljal 1112 ga je pod pritiskom prelatov papež preklical); 1046 sinoda, na kateri odstavijo tri papeže.
- Sporazum skleneta Henrik V. in papež Pashalis II., ki naj bi končal boj za investituro škofov in opatov. Henrik V. kasneje postane cesar Henrik V.
- Kralj se odpoveduje investituri škofov in opatov, papež pa se obvezuje, da bo ukazal škofom in opatom v cesarstvu, da kralju vrnejo regalije (prelati morajo vrniti regalije).
  - prelati: visoki cerkveni dostojanstveniki, škofje, nadškofje, predstojniki samostanov
  - regale: (lat.kraljevski) so fevdi, s katerimi razpolaga kralj oz. cesar.
  - Cesarstvo sestavljajo Nemško kraljestvo, Burgundija in S Italija
  - Fevdi so last kraljestva oz. cesarstva, fevde cesar lahko podeljuje, ne more pa jih prodat. Senior = kralj = cesar. Vazali pa so lahko laični vazali ali pa cerkveni vazali – prelati.
- Sami škofje in opatje se temu silovito uprejo (predvsem prelati v cesarstvu) →nočejo, da bi bila cerkev revna.
- Ponovno izbruhne boj za investituro → cesar še naprej postavlja prelate in jim podeljuje fevde →cerkev temu nasprotuje.
- Leta 1115 je v Nemčiji poražena cesarjeva vojska – bitka pri Mansfeldu, v S Nemčiji (nenehna vojna med pristaši cesarja in pristaši cerkve). (Tudi poveljnik cesarske vojske je iz rodbine Mansfeld).
- Cesar po porazu ugotovi, da z vojsko ne bo dosegel miru v Nemškem kraljestvu (kaj šele v ostalem cesarstvu)→sledijo pogajanja →sledi Wormski konkordat.

WORMSKI KONKORDAT

- pogodba je dvodelna
- gre za subjektivno pisano pogodbo (pri objektivno pisani pogodbi (uveljavi se v 13.st.) je ta napisana v tretji osebi).
  - V prvem delu pogodbe papež piše v prvi osebi.
  - V drugem delu pogodbe v prvi osebi piše cesar
- Concordija(?): enotnost, sloga, skladnost, složnost

Tekst

Komentar

1.del

Jaz, Kalista II. škof, sluga božjih slug, tebi ljubljenu sinu Henriku, po božji milosti cesarju Rimljanov, dopuščam/dajem, da se volitve škofov in opatov Nemškega kraljestva, ki

- sluga božjih slug – naziv za papeža
- škof zato, ker je papež škof Rima

- papež se verbalno poniža; prvi bodo zadnji in zadnji bodo prvi (sodbi, mnenju) metropolita in soškofov bolj zdravi strani/stranki nudi pristanek in pomoč.

pripadajo kraljestvu, da se zgodijo v tvoji prisotnosti, brez simonije ali kakega nasilja, da če bi se pojavil kak spor med strankami, da ti po

- tevtonium regnum – naziv za Germane nasploh, od 918 Nemško cesarstvo
- vsi škofje ne pripadajo kraljestvu, ne dobijo fevdov od kralja, postavi jih papež (a ti so redki).

Papež v Wormskem konkordatu daje cesarju Henriku V. (kasneje velja to tudi za njegove naslednike) subjektivno napisani privilegij (drugi del je ukaz), pravico, da prisostvuje volitvam škofov in opatom (na volitve pa ne sme vplivati) ima pa dolžnost, da zagotovi potek volitev brez nasilja in simonije in, ki bodo takšne, da bo zmagala „sanior pars“ (del, delež, stran v sporu) – bolj zdrava, tisti, ki ima bolj prav, ki je zdrav v svojih stališčih, ki je bolj upravičen, da postavi škofa.

Katoliška cerkev je razdeljena na province oz. na dežele. Vsaka cerkvena dežela ima škofe in na čelu nadškofa (metropolita – predstojnik cerkvene province; prastare nadškofije (izvirajo še iz antike) na ozemlju Nemčije: Köln, Mainz, Trier; srednjeveške nadškofije so poleg naštetih še Salzburg in --?--). Pri večjih deželah je en narod razdeljen na več dežel.

Če škof v eni od the dežel umre, metropolit skliče preostale škofe. Pri volitvah ne zmagava večina, temveč volja metropolita.

Tekst

Izvoljeni pa prejme regalije brez vsake dajatve po žezlu. In to kar mora po pravu tebi od tod popraviti naj stori. (oz. Izvoljeni prejme po žezlu od tebe regalije brez vsake dajatve.)

Komentar

- tekst je napisan v zgoščenem pravniškem jeziku.
- Izvoljeni je lahko škof ali opat; opate je volil konvent – zbor menihov.
- po izvolitvi mu kralj podeli fevd, vazal postane škof osebno za čas svojega življenja → podelitev fevda se je dogajala s podelitvijo enega od pomembnih predmetov (v tem primeru žezlo).
- Škofu, opatu za to ni potrebno nič plačati
- Po pravu dolguje dolžnosti vazala, biti mora vazal, na osnovi fevda mora postati vazal.

Cerkev doseže, da so škofje in opatje voljeni v okviru cerkve, hkrati pa so kraljevi vazali. Sklenjen je kompromis.

Tretja stopnja je posvetitev novega škofa oz. opata (strogo cerkvena zadeva), tu prisotnost cesarja ni omenjena, lahko je ali pa ga ni.

V samem Nemškem cesarstvu:

- volitve
- podelitev fevda
- posvetitev

V drugih delih cesarstva:

- volitve
- posvetitev
- v roku 6. mesecev podelitev fevda in vazalna prisega

V Nemškem cesarstvu velja, da če kralj izvoljenemu škofu ne podeli fevda, ta ne more biti posvečen in volitve se morajo ponoviti. V drugih delih cesarstva pa velja, da če izvoljenemu in posvečenemu škofu fevd v roku šestih mesecev ni podeljen, pripadani fevd izvoljeni sam zasede.

Tekst

Če bodo pri tem problemi, ti bom jaz papež nudil vso pomoč. Dajem tebi cesarju mir in vsem tistim, ki so bili na tvoji strani.

-amnestija

